

Sygn. akt I Ca 4/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2020 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Elżbieta Zalewska-Statuch

Sędziowie Joanna Składowska

Barbara Bojakowska

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2020 roku w Sieradzu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa F. K.

przeciwko (...) Bank (...) SA z siedzibą w W.

o waloryzację świadczenia

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Wieluniu

z dnia 27 listopada 2019 roku, sygnatura akt I C 454/19

1. oddała apelację;

2. zasądza od powoda F. K. na rzecz pozwanego (...) Bank (...) SA z siedzibą w W. 900 (dziewięćset) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I Ca 4/20

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Wieluniu, w sprawie z powództwa F. K. przeciwko (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. o waloryzację świadczenia, uchylił wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w W. z 9 września 2019 roku, sygn. akt I C 454/19 i oddalił powództwo, nie obciążając powoda kosztami procesu.

Rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego oparte zostało na następujących ustaleniach i wnioskach, których istotne elementy przedstawiały się następująco:

W 1982 roku F. K. założył książeczkę oszczędnościową wydaną i prowadzoną przez (...).

W latach 1982 – 1989 powód F. K. dokonywał wpłat i wypłat z książeczki oszczędnościowej, w tym ostatnia wypłata kwoty 179000 zł została dokonana

w dniu 26 kwietnia 1989 roku. Na ksiąteczce pozostała kwota 1100 zł, która pomimo inflacji nie została wypłacona i miała stanowić oszczędności na przyszłość.

Stan faktyczny został oparty o osobowy materiał dowodowy w postaci zeznań powoda, które nie zostały zakwestionowane w toku postępowania przez strony (art. 230 k.p.c.) oraz nieosobowy w postaci załączonych do akt sprawy dokumentów. Sąd podkreślił, że wszelkie dokumenty zostały sporządzone przez podmioty do tego uprawnione, w ramach przyznanych im kompetencji, a wiarygodności i autentyczności oraz mocy dowodowej tychże dokumentów strony nie podważyły i skutecznie nie zakwestionowały.

Według sądu, w sprawie niespornym jest, iż F. K. posiadał ksiąteczkę oszczędnościową, na której w 1989 roku pozostawił niewypłaconą kwotę 1100 starych zł.

W oparciu o ustalony w sprawie stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał powództwo za niezasadne w świetle dyspozycji art. 13 ustawy z dnia 28 lipca 1990 roku o zmianie ustawy Kodeks Cywilny (Dz.U. 1990, Nr 55, poz. 321 ze zm.). Sąd pierwszej instancji wskazał,

że art. 358¹ § 3 k.c. nie ma zastosowania do kredytów bankowych oraz kwot zdeponowanych na rachunkach bankowych, jak również do kredytów i pożyczek o charakterze socjalnym.

Sąd dodatkowo wskazał, że powód uchylił się od wskazania argumentacji uzasadniającej przyjęcie wysokości kwoty żądanej pozwem. Ograniczył się do podania, iż wysokość tej kwoty została wskazana mu przez pełnomocnika.

Wobec powyższego Sąd wskazał, iż takie stanowisko powoda zwalnia Sąd od rozważania zasadności wysokości dochodzonej kwoty.

W tych warunkach sąd orzekł w oparciu o art. 347 k.p.c., rozstrzygając o kosztach procesu na podstawie art. 102 k.p.c. mając na uwadze nie tylko sytuację majątkową i rodzinną powoda, ale także charakter tej sprawy.

Apelację od wyroku wniósł powód, zaskarżając go w całości i zarzucając:

- naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art 358¹ § 3 k.c. w zw. z art. 805 § 1 i § 2 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie w sposób nieuwzględniający należycie interesów powoda i z naruszeniem zasad współżycia społecznego;
- naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nierozważnie we wszechstronny sposób okoliczności sprawy, przejawiające się w rażąco nierównym rozłożeniu skutków zmiany siły nabywczej pieniądza po powstaniu zobowiązania strony pozwanej, bez uwzględnienia : społeczno-gospodarczego celu umowy, charakteru wynikającego z niej zobowiązania oraz jego długości i dokonaniu miarkowania w sposób niezgodny z zasadami współżycia społecznego - nie uwzględniającym dostatecznie interesu powoda.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji; zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Z ostrożności procesowej, w przypadku oddalenia apelacji, skarżący wniósł o nieobciążanie go kosztami postępowania z uwagi na trudną sytuację materialną.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie w całości i zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Kontrola instancyjna nie wykazała żadnych uchybień przepisom prawa.

Dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne dotyczące okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy znajdują odzwierciedlenie w przytoczonych na ich poparcie dowodach.

Dlatego też Sąd Okręgowy w pełni akceptując poczynione przez sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne oraz podane przez ten sąd wyjaśnienie, co do podstawy prawnej wyroku i dlatego na podstawie art. 387 § 2¹ k.p.c. przyjął jego ustalenia za własne.

Odnosząc się do poszczególnych zarzutów wyjaśnić należy, iż postawienie zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów.

Nieskuteczny jest zatem zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny materiału dowodowego, polegający na kwestionowaniu prawidłowości niezastosowania w sprawie kryteriów wynikających z art. 358¹ § 3 kc.

Badanie prawidłowości zastosowanych lub pominiętych norm prawa materialnego nie jest dokonywane w trybie art. 233 k.p.c., jak błędnie twierdzi skarżący. Tak sformułowany zarzut procesowy nie jest więc zasadnym.

W zakresie badania prawidłowości zastosowanego prawa materialnego należy wskazać, iż Sąd Okręgowy podziela ocenę prawną jaką ostatecznie Sąd Rejonowy wywiódł.

Skarżący zupełnie pominął, że materialną podstawą oddalenia powództwa stał się przepis art. 13 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy kodeks cywilny, która wprowadziła nowelizację k.c., i którą to ustawą dodano m.in. art. 358¹ § 3 k.c. wprowadzając jednocześnie wyłączenie stosunków w jakich przepis ten ma zastosowanie.

Apelujący nie kwestionuje prawidłowości jego zastosowania przez Sąd Rejonowy i tej podstawy oddalenia powództwa nie zwalcza. Tymczasem ustawodawca w art. 13 tej ustawy postanowił, że przepisy art. 12 ust. 2, z którego wynika, że w stosunku do zobowiązań pieniężnych powstałych od dnia 30 października 1950 r., jeszcze nieprzedawnionych i niewykonanych do dnia wejścia w życie ustawy, art. 358¹ § 3 k.c. będzie stosowany tylko do świadczeń w części nie wykonanej, co sprawia, że art. 358¹ § 3 k.c. nie ma zastosowania do kredytów bankowych oraz kwot zdeponowanych na rachunkach bankowych, jak również do kredytów i pożyczek o charakterze socjalnym.

Powyższe uregulowanie odnosi się zatem wprost do oszczędności powoda zgromadzonych na książeczce oszczędnościowej, których to waloryzacji powód niezasadnie żądał.

Sąd Rejonowy mógł więc uchybić art. 358¹ § 3 k.c. tylko w sytuacji w której przytoczone przez powoda okoliczności na których opiera swe roszczenie nie wyłączałyby możliwości jego zastosowania.

Nieuprawnione są zatem twierdzenia apelującego, że doszło w sprawie do naruszenia interesów powoda i zasad współzycia społecznego.

Sąd Okręgowy nie dopatrywał się także w działaniu strony pozwanej sprzeczności ze społeczno - gospodarczym przeznaczeniem jej prawa.

Powód dochodził bowiem roszczenia – waloryzacji świadczenia, której to waloryzacji nie mógł się domagać.

Także, nie można w takiej sytuacji mówić o nadużyciu prawa o jakiej stanowi art. 5 k.c. gdyż z ugruntowanego orzecznictwa wynika, że zasady współzycia społecznego mogą być rozważane wyłącznie w sytuacji obrony przez roszczeniem dochodzonym przez inną stronę, natomiast nie mogą stanowić podstawy zasądzenia.

Tym samym nie doszło w sprawie do naruszenia art 358¹ § 3 k.c. w zw. z art. 805 § 1 i § 2 k.c., jak błędnie twierdzi apelujący.

Wobec powyższego apelacja powoda, jako całkowicie bezzasadna, na podstawie art. 385 k.p.c. podlegała oddaleniu, o czym orzeczono jak w punkcie 1 sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w punkcie 2 sentencji, na podstawie art. 98 § 1 - 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c., tj. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, który powód przegrał w instancji odwoławczej

w całości i dlatego zasądzono od powoda na rzecz pozwanego 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym – ustalone w oparciu o § 2 pkt 4

w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw, aby na etapie postępowania apelacyjnego, zastosować wobec skarżącego art. 102 k.p.c. Skarżący mimo przegranej przed sądem

I instancji, zdecydował się na kontynuowanie procesu, mając świadomość swojej niekorzystnej sytuacji majątkowej oraz znając motyw rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego. Sam stan majątkowy, czy sytuacja finansowa powoda nie stanowi okoliczności wyłącznie decydującej o zwolnieniu od kosztów procesu w pełnym zakresie. O ile bowiem taki stan może uzasadniać zwolnienie strony - całkowicie, lub częściowo – od kosztów sądowych, co wiąże się z zagwarantowaniem jej prawa do sądu, o tyle w przypadku kontynuowania procesu przegranego w pierwszej instancji, strona powinna liczyć się z obowiązkiem pokrycia kosztów obrony strony przeciwnej. Ponadto w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przekonanie strony o zasadności zajmowanego stanowiska, które może przemawiać za nieobciążaniem jej kosztami przegranego procesu przed sądem pierwszej instancji, przestaje być aktualne w postępowaniu apelacyjnym (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 30 marca 2012 r., III CZ 13/12, Lex nr 1164738, z dnia 15 czerwca 2011 r., V CZ 24/11,

Lex nr 898277.; z dnia 5 października 2011 r., IV CZ 48/11, nie publ.).